

לקריאת הגרסה האנגלית המלאה: 10.1787/migr_outlook-2014-en

מבט על ההגירה הבינלאומית 2014

תקציר בעברית

מגמות עיקריות

זרמי ההגירה הקבועה ל-OECD החלו להפוך מגמה ולטפס, על-פי נתונים ראשוניים ל-2013. בהשוואה ל-2012, הם גדלו מעט, ב-1.1%, והסתכמו בכ-4 מיליון מהגרים קבועים חדשים. הגידול הצנוע הזה הוא תולדה של התפתחויות סותרות בכמה מדינות הגירה גדולות. ההגירה לגרמניה רשמה עלייה בשיעור דו-ספרתי - עלייה שנתית רביעית ברציפות. לעומתה, מספר מדינות הגירה גדולות רשמו ירידות, ובעיקר ארצות הברית, איטליה, פורטוגל וספרד. ההגירה נטו עדיין נמוכה משמעותית מהרמות שאליהן הגיעה לפני המשבר, אך ממשיכה להיות חיובית ברוב מדינות ה-OECD. היוצאות הבולטות מן הכלל הן מקסיקו, איסלנד ואירלנד.

הגורם העיקרי להתהפכות המגמה בהגירה הקבועה הוא עלייה בהגירה הנובעת מחופש תנועה, אשר גדלה ב-10% ב-2012. במדינות ה-OECD, רוב ההגירה מן הסוג הזה נעשתה על ידי אנשים הנעים בין מדינות האיחוד האירופי. ב-2012, ולראשונה בהיסטוריה, השתוו תנועות כאלה בתוך אירופה עם הגירה קבועה חוקית המגיעה מחוץ לאירופה. גרמניה, שקלטה כמעט שליש ממהגרי התנועה החופשית, הייתה היעד החשוב ביותר.

ככלל, עם זאת, הגירת משפחות ממשיכה להיות המרכיב העיקרי בזרמי ההגירה במדינות ה-OECD, למרות דעיכתה מאז 2008. ב-2012 היא ירדה ב-1.7% לעומת השנה הקודמת, בעיקר בעקבות נפילות בספרד, איטליה, ארצות הברית, בריטניה ובלגיה. גם הגירת העבודה פחתה בהתמדה מאז המיתון הכלכלי, וצנחה ב-12% ב-2012. הנפילה הייתה מורגשת במיוחד במרחב הכלכלי האירופי, שבו הגירת העבודה הצטמצמה ב-40% כמעט בין 2007-2012. כתוצאה מכך, לראשונה ב-2012, הגירה קבועה חוקית ממדינות שלישיות לאירופה הייתה נמוכה במעט מן ההגירה הקבועה החוקית לארצות הברית.

בשונה מההגירה הקבועה, זרמי ההגירה הזמנית נותרו מתחת לשיאם - 2.5 מיליון ב-2007. ב-2012, הם עמדו על 1.9 מיליון, כרבע מתחת לנתון של 2007.

הסכסוך בסוריה תרם להעלאת מספר הבקשות לקבלת מקלט ב-2013 ל-560,000, קרי עלייה של 20%. הייתה זו השנה השישית ברציפות שבה חלה עלייה במספר הבקשות לקבלת מקלט בגרמניה, שהייתה למדינה המבוקשת ביותר בעולם עם 110,000 פניות. אחריה דורגו ארצות הברית, צרפת, שבדיה וטורקיה. במונחים של אחוז מתוך אוכלוסיית המדינה, שבדיה קלטה את כמות מחפשי המקלט והפליטים הרבה ביותר.

סטודטים בינלאומיים ממשיכים למשוך אליהם תשומת לב ניכרת מצד קובעי מדיניות במדינות OECD רבות. בשנת 2012, 4.5 מיליון סטודטים בכל העולם היו רשומים ללימודים מחוץ לארץ אירופה, 75% מהם ללימודים במדינות OECD. אחוז זה לא השתנה באופן משמעותי בהשוואה לשנים האחרונות, למרות האטה בקצב הגידול. ב-2012, עלה מספר הסטודנטים הבינלאומיים במדינות OECD ב-3% בלבד, הרבה מתחת לשיעורי הצמיחה השנתיים הממוצעים של 8% בין 2000-2005 ו-6% בין 2005-2011.

השקעה בהשתלבות מהגרים בשוק העבודה

מהגרים בני הדור הראשון והשני ממלאים תפקיד הולך וגדל בכוח העבודה. בארצות הנושבות באמצעות הגירה, דוגמת אוסטרליה, ניו-זילנד, קנדה וארצות הברית, כמו גם במערב אירופה, מהגרים מבוססים היטב. במקומות אחרים, כמו למשל דרום אירופה, נוכחותם במערכת החינוך ובשוק העבודה הולכת וגוברת גם אם היא תופעה חדשה יחסית.

שילובם של מהגרים ומשפחותיהם הייתה יעד מדיניות מרכזי במדינות OECD רבות ב-15 השנים האחרונות לפחות. האתגר החשוב ביותר אולי הוא למצות את מלוא פוטנציאל המיומנויות של המהגרים. מספר גישות מצד קובעי המדיניות יכולות לסייע במימוש הדבר:

- הרחבת זמינותו של מידע בדבר כישורים/תעודות מחו"ל ושיפור ההכרה בהם;
- להבטיח למהגרים גישה לתכניות אקטיביות המכוונות לשוק העבודה ולהבטיח שהם נהנים מהן;
- להעמיד מהגרים במגע ישיר יותר עם מעסיקים;
- לספק לילדי מהגרים חינוך וטיפול איכותי בגיל הרך; וכן
- לספק הכשרה לשונית המותאמת למיומנויותיהם של המהגרים.

פיתוח מערכות חכמות לניהול הגירת עבודה

למרות שרמת האבטלה עודנה גבוהה במדינות ה-OECD, להגירה שמור בכל זאת תפקיד במילוי צורכי שוק העבודה ובהנעת צמיחה כלכלית. גם אם תפקיד זה משתנה עד מאוד ממדינה אחת לשנייה, קיימת שאיפה משותפת ליצור את התנאים להגירת עבודה "איכותית יותר", במיוחד לנוכח עינו הפקוחה והבוחנת של הציבור.

מדיניות בתחום של הגירת עבודה יכולה לשמש להשגת מטרות שונות ולפעמים מתחרות. דוגמה למטרות כאלה עשויה להיות סיפוק צרכי שוק העבודה בטווח הקצר, ותרומה לפיתוח דמוגרפי ולפיתוח כוח העבודה בטווח הארוך. עשויים להיות גם יעדי פיתוח כלכלי רחבים יותר בתחומים כגון מדיניות השקעה וסחר, חדשנות ופריור ושיתוף פעולה לפיתוח. קיים שקלול תמורות (trade-offs) אינהרטי באיון יעדים אלה, ומתווי מדיניות בתחומים שונים צריכים לתאם ביניהם כדי להבטיח גישות עקביות.

ניתן להשתמש במגוון רחב מאוד של כלים כדי להבטיח שהגירת עבודה עומדת ביעדי המדיניות שהוצבו לה. הללו יכולים לנוע מהגבלות הגירה מספריות ועד מיון "מבוסס-ניקוד" של מהגרים בפוטנציה, ועוד הרבה מעבר לכך. גמישות היא חשובה ביישום הכלים הללו כדי להבטיח מערכת ניהול דינמית ותגובתית. מגוון גישות בקביעת מדיניות יכולות לעזור להגירת עבודה למלא תפקיד טוב יותר בעמידה בצרכים עכשוויים ועתידיים מבחינת המיומנויות הנדרשות:

- פיתוח מסגרת ברורה להגירת עבודה;
- הרכבת ארגז כלים להתוויית מדיניות ובו מגוון כלים להשגת יעדים שונים;
- שיפור ניהולם של קריטריוני קבלה ואימוץ גישה דינמית לניהול הגירה; וכן
- מודרניזציה של תשתית השירותים.

נתוני מפתח

- מנתונים ראשוניים עולה שזרמי ההגירה הקבועה למדינות ה-OECD עלו בכ-1% ב-2013 בהשוואה ל-2012, אך פחתו ב-0.8% ב-2012 בהשוואה לשנה שקדמה לה.
- הגירת העבודה פחתה בהתמדה מאז השפל הכלכלי ונפלה בכ-12% ב-2012. לעומת זאת, הגירה במסגרת תנועה חופשית עלתה ב-10%.
- חיפוש מקלט גדל ב-20% ב-2013 בהשוואה ל-2012.
- ברחבי העולם, מספר הסטודנטים הרשומים ללימודים מחוץ לארץ אזרחותם יותר מהוכפל מאז שנת 2000, והגיע ל-4.5 מיליון ב-2012, ש-75% מהם רשומים ללימודים במדינות ה-OECD.
- עם מעט יותר מחצי מיליון מהגרים מאצלה, עמדה סין מאחורי קרוב ל-10% מכלל הזרמים ב-2012, לפני רומניה (5.6%) ופולין (5.4%).
- ישנם יותר מ-115 מיליון מהגרים ב-OECD, שהם כ-10% מתוך כלל האוכלוסייה.
- ב-2012, לכ-12.5% מכל בני ה-15 היו שני הורים שנולדו בחו"ל - 50% יותר מאשר עשור אחד קודם לכן. השתלבותם, בפרט של אלה שרמת ההשכלה של הוריהם נמוכה, היא מקור הולך וגדל לדאגה.
- פגיעתו של המשבר במהגרים הייתה קשה באופן לא פרופורציונלי: מתוך 15 המיליון שהתווספו לשורות המובטלים ב-OECD מאז 2007, כאחד מתוך חמישה נולד בחו"ל.
- למרות המשבר, רוב המהגרים עובדים. בממוצע, אחוז גבוה יותר של מהגרים בעלי השכלה נמוכה (54.1%) עובדים בהשוואה למקביליהם ילידי המקום (52.6%).
- בניגוד לכך, למהגרים בעלי השכלה שלישונית (tertiary education) יש פחות סיכויים לעבוד לעומת מקביליהם ילידי המקום (77% לעומת 84%). וכאשר הם מועסקים, סיכוייהם להיות מוסמכים מדי לעבודתם גבוהים ב-50%.

© OECD

תקציר זה אינו מהווה תרגום רשמי של ה-OECD.

שעתוק תקציר זה מותר בכפוף לאזכור זכות היוצרים של ה-OECD וכותרת הפרסום המקורי.

תקצירים רב-לשוניים הם קטעים מתורגמים מתוך פרסומים של ה-OECD שפורסמו במקור באנגלית ובצרפתית. ניתן להשיגם ללא תשלום בחנות המקוונת של ה-OECD, בכתובת www.oecd.org/bookshop

למידע נוסף, ניתן ליצור קשר עם יחידת זכויות ותרגומים של ה-OECD, מינהלת ענייני ציבור ותקשורת, בדוא"ל: rights@oecd.org, או בפקס מס':

+33 (0)1 45 24 99 30

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal, 75116
Paris, France

תר האינטרנט שלנו www.oecd.org/rights

Read the complete English version on OECD iLibrary!

© OECD (2014), *International Migration Outlook 2014*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/migr_outlook-2014-en